

Buitenlandse zaken

Straatsburg heeft altijd gelijk

Steek je middelvinger op naar het Europees Hof voor de Rechten van de Mens in Straatsburg. Dat was deze week het advies van een conservatieve parlementariër aan de Britse minister van Binnenlandse Zaken, Theresa May.

Aanleiding voor de uitbarsting was de zoveelste vertraging in de uitlevering van de baardige prediker Abu Qatada. Al twaalf jaar probeert Groot-Brittannië hem het land uit te krijgen, maar steeds staan wetten in de weg.

De laatste poging om Qatada, ooit aangeduid als de ambassadeur van Al Qaida in Europa, uit te leveren aan Jordanië strandde begin dit jaar bij het Europees Hof. In Jordanië kan in een proces tegen Qatada bewijs worden gebruikt dat door marteling is verkregen. Dat is een inbreuk op zijn recht op een eerlijk proces, vindt het hof.

Qatada kwam vrij, maar maandag liet minister May hem weer oppakken. Zo goed als zeker kan de radicale imam echter nog in beroep in Straatsburg, in tegenstelling tot wat May zei. Het gevolg is nieuwe vertraging en misschien komt hij weer op borgtocht vrij. Kortom: een afgang voor May.

De echte schuldige is volgens veel conservatieve Britse media nog steeds dat hof. De krant *The Times* maakt de rechters van het hof op de voorpagina uit voor 'jokers'. *The Daily Mail* houdt het op 'machtsverslaafde rechters van één van de meest politiek uitgesproken instellingen' die alles doen om Groot-Brittannië schade toe te brengen.

De frustratie van de Britten over de slepende uitlevering is begrijpelijk. Maar het is heel simplistisch om de woede op het Europees Hof voor de Rechten van de Mens te richten.

Het hof ziet toe op het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens: daarin staan zaken als vrijheid van meningsuiting, recht op een eerlijk proces en verbod op discriminatie. De uitspraken zijn bindend. Straatsburg heeft altijd gelijk.

Het is een populaire instelling geworden, duizenden mensen uit de 47 aangesloten landen wenden zich jaarlijks tot het hof.

Meestal krijgen ze ongelijk. Het overgrote deel van de zaken uit het Verenigd Koninkrijk en bijvoorbeeld Nederland wordt in het voordeel van de staat beslecht. Bij eveneens aangesloten landen als Turkije en Rusland ligt dat anders.

Het hof, dat met grote achterstanden kampt, stamt uit de periode kort na de Tweede Wereldoorlog. Men durfde er toen niet op te vertrouwen dat de staten de mensenrechten altijd serieus nemen, dus moest een internationale instelling over de schouder

meekijken en de staten zo nodig op de vingers tikken.

Maar het wantrouwen in Europese instellingen is bij delen van het publiek gegroeid. En in Groot-Brittannië zijn mensenrechten in discrediet geraakt. Die zijn vooral leuk voor criminelen, vindt driekwart van de Britten volgens een recente opiniepeiling.

Sommige conservatieve Britse politici en media vinden dat Groot-Brittannië zo snel mogelijk het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens moet opzeggen. Dan is Groot-Brittannië weer een soeverein en vrij land.

De Britse premier David Cameron wil zover niet gaan. Hij haalde wel fel uit naar het hof, dat volgens hem terrorismebestrijding zo goed als onmogelijk maakt.

Hij wil het hof hervormen. Het moet zich richten op 'ernstige schendingen' van de mensenrechten en verder meer aan de landen overlaten. Het hof moet het hok in, de nationale staat moet meer te zeggen krijgen.

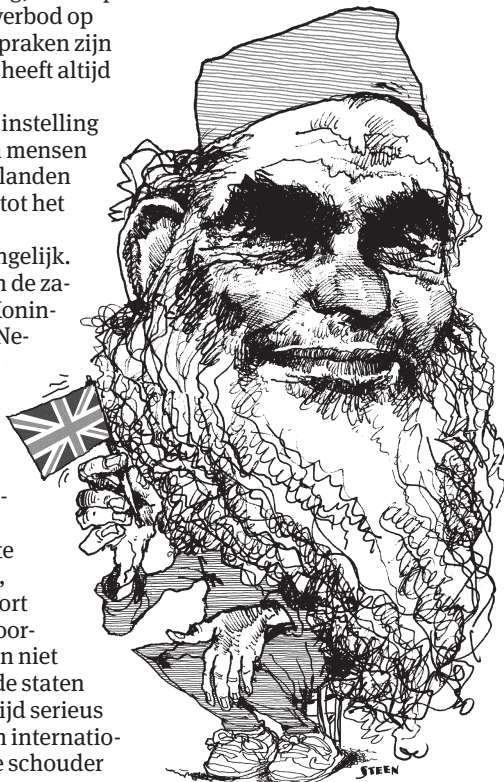
Op een conferentie in Brighton werd daar gisteren over besloten. Maar al op voorhand was duidelijk

'Mensenrechten zijn leuk voor criminelen'

dat de oorspronkelijke plannen behoorlijk verwaterd zijn. Er komen verbeteringen, maar geen ingrijpende veranderingen, zegt ook de Britse president van het hof, Sir Nicolas Bratza. Straatsburg houdt het laatste woord. Als het dat niet heeft, heeft het bestaan van zo'n instelling weinig zin; dan wordt het een vrijblijvend adviesorgaan.

Mensenrechten blijven lastig, ook voor landen die vinden dat ze zelf wel kunnen bepalen of ze zich daar aan houden.

ADDIE SCHULTE

Bezetting kost

De bezetting van de Palestijnse gebieden is een kostbare zaak, maar Israël houdt vol. Een econoom buigt zich erover.

ADDIE SCHULTE

Het grootste economische project van Israël. Zo omschrijft Shir Hever de Israëlische bezetting van de Palestijnse gebieden. "Die heeft invloed op elk aspect van het Israëlische leven, van onderwijs en gezondheidszorg tot uiteraard het leger."

Als econoom kijkt hij naar de kosten en baten van die bezetting, met als conclusie dat die Israël zeer veel geld kost. "Dat was in de eerste twintig jaar van de bezetting anders. De bezetting is nu een zeer zware last op de begroting."

Er zijn ook baten. Israël is de grootste producent op het gebied van binnenlandse veiligheid. "Die producten en technieken zijn niet bedoeld voor oorlogen, maar om burgers mee in bedwang te houden." De Palestijnse gebieden zijn voor dat soort producten 'een soort laboratorium' waar ze getest kunnen worden.

Maar het eindsaldo is negatief en dat is merkbaar voor Israëlische burgers, zegt Hever. "Elke transactie wordt belast door het veiligheidsvraagstuk. Bij elk restaurant of winkelcentrum staat bewaking."

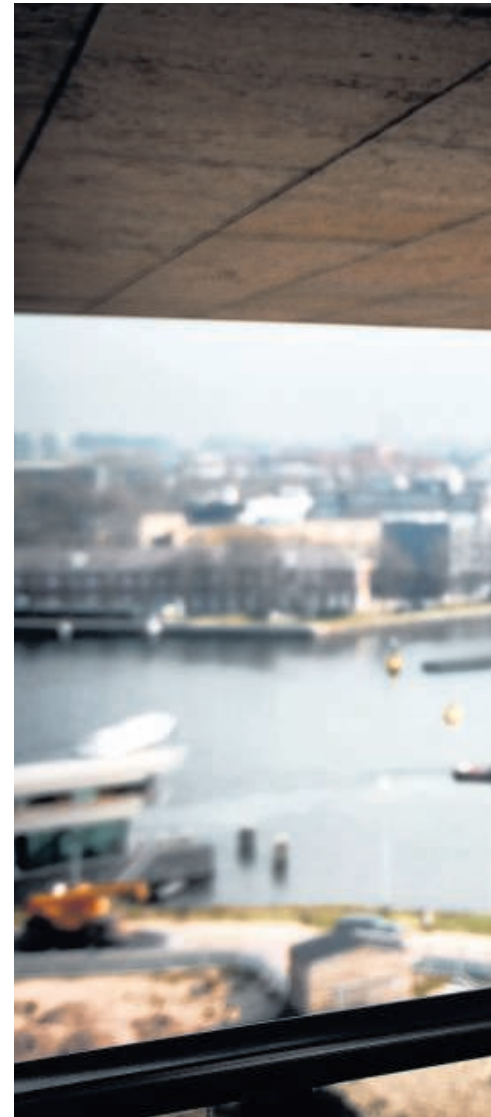
Als de bezetting zo kostbaar is, waarom maakt de regering daar dan geen eind aan?

"Dat is het grote mysterie. Er zijn religieuze, politieke en culturele argumenten voor, maar je moet ook uitleggen waarom die keuze wordt gemaakt."

"Israël is een koloniale samenleving, gemaakt door mensen die de plaatselijke bevolking negeerden of verdreven. Er is een constant gevoel van angst. Wat zal er gebeuren als de Palestijnen hun recht gaan halen? Daarom is er weinig discussie. Dat zie je in bijna alle koloniale samenlevingen. Er is geen voorbeeld van een koloniale macht die uit zichzelf een kolonie opgeeft. De Palestijnen bepalen uiteindelijk wanneer de bezetting eindigt."

Bedoelt u dat de Palestijnen de Israëliërs moeten verjagen?

"De Palestijnen hanteren verschillende strategieën, zoals vechten en

Shir Hever in Amsterdam. De econoom

'Men moet zich realiseren dat Israël geen democratie is'

onderhandelen. Er is een derde beweging die nu populairder wordt, de Volkscomités, die zich in eerste

De muur die de Joodse nederzetting Har Gilo scheidt van een Palestijns dorp op de Westelijke Jordaanoever FOTO REUTERS